

**PROSJEKTMANDAT FOR
DELPROSJEKT 2 – ORGANISERINGSPROSJEKTET**

**UNIVERSITETS- OG HØYSKOLESEKTOREN OG
FAGSKOLESEKTOREN**

1. OVERORDNET OM MANDATET OG DELPROSJEKTET

Organiseringsprosjektet skal vurdere organiseringen av forvaltningsoppgaver, fellestjenester og felles ressurser i kunnskapssektoren, herunder forvaltningsorganene under Kunnskapsdepartementet og forvaltningsoppgaver i departementet.

Det er utarbeidet et prosjektmandat for organiseringsprosjektet som ligger til grunn for og er førende for arbeidet med delprosjektene. I tråd med det overordnede mandatet består prosjektet av to delprosjekter. I dette delprosjektmandatet gis det nærmere rammer, målsetninger og føringer for arbeidet i delprosjekt 2.

Delprosjektet vil gjennomgå de virksomhetene som utfører ulike forvaltningsoppgaver og fellestjenester/fellesressurser innenfor universitets- og høyskolesektoren og fagskolesektoren, og foreslå en organisering som kan bidra til en bedret oppgaveløsning.

2. BEHOV OG MÅL

2.1. Tilstandsbeskrivelse og utfordringer

Universitets- og høyskolesektoren har et svært bredt og sammensatt samfunnsmandat den skal oppfylle. Forskning og høyere utdanning av høy kvalitet er avgjørende for å sikre fremtidens arbeidsplasser og for å fremme omstilling og verdiskaping i norsk økonomi. Fagskolene er også en viktig del av tertiær utdanning.

Det er satt i gang en rekke arbeider for å heve måloppnåelsen i universitets- og høyskolesektoren og fagskolesektoren. Meld. St. 18 (2014-2015) *Konsentrasjon for kvalitet* har lagt grunnlaget for en strukturreform i høyere utdanning. En egen arbeidsgruppe har nylig kommet med et foreløpig forslag til en helhetlig IKT-strategi for UH-sektoren på utdanningsområdet og vil senere i høst levere de øvrige innspillene til strategien. Kunnskapsdepartementet jobber med en stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning som skal legges frem i løpet av våren 2017. Også Produktivitetskommisjonen retter i sine rapporter betydelig oppmerksomhet på behovet for å heve måloppnåelsen og kostnadseffektiviteten i høyere utdanning. Kunnskapsdepartementet jobber også med en stortingsmelding om fagskolene som skal være klar i løpet av høsten 2016. Meldingen omhandler både kvalitativ styrking av fagskoletilbudene og styrket forvaltning av fagskolene.

Norge bruker betydelige ressurser på statlig nivå for å forvalte og utvikle den høyere utdanningssektoren. Flere av virksomhetene har også oppgaver knyttet til fagskolesektoren. Organiseringen av forvaltningsoppgaver, fellestjenester og felles ressurser innen sektorene har kommet til over tid, og ut fra behovene til både sektoren og departementet. Utviklingen i sektoren går fort. Digitalisering og strukturendringer er eksempler på dette. Organiseringen av forvaltningsoppgaver og fellestjenester/fellesressurser må bygge opp under god måloppnåelse i sektoren og organiseringen må legge til rette for effektiv forvaltning og oppgaveløsning. Utviklingen i sektoren går fort, særlig med tanke på de muligheter digitalisering gir, og det er nødvendig å ha virksomheter som i enda større grad enn i dag evner å utvikle god kvalitet og omstille seg for å svare best mulig på sektorens behov.

Departementet ønsker å vurdere om det er behov for endringer i dagens organisering av forvaltningsoppgaver og fellestjenester/fellesressurser innenfor høyere utdanning og fagskoler.

Fagskoleutdanningen utdanner spesialiserte yrkesutøvere til mange bransjer. Fagskolen bør ses i sammenheng med fag- og yrkesopplæringen på videregående nivå. Forvaltningsoppgaver rettet mot fagskolesektoren bør derfor også gjennomgå i delprosjekt 1.

2.2. Mål og vurderingskriterier

Formålet er å vurdere om endringer i organiseringen og oppgavefordelingen kan legge til rette for bedre måloppnåelse i sektoren og en mer effektiv forvaltning/oppgaveløsning:

- Prosjektet skal vurdere om endret organisering kan gi økt kvalitet i forvaltningsoppgaver og fellestjenester/fellesressurser, for derigjennom å legge til rette for bedre kvalitet i utdanning og forskning.
- Prosjektet skal også vurdere om endret organisering kan gi en mer effektiv forvaltning/oppgaveløsning. Dette vil inkludere å vurdere om det er grunnlag for effektivisering og bedre ressursutnyttelse, bedre samordning og arbeidsdeling, bedre omstillingsevne og bedre og mer effektiv styring. Det inkluderer også å vurdere om oppgavene og tjenestene som utføres i dag er de viktige og de riktige. Prosjektet skal derfor også vurdere om det er oppgaver og tjenester som kan avvikles eller gjøres mindre av.

Delprosjektet skal også vurdere fordelingen av forvaltningsrelaterte oppgaver mellom departementet og underliggende virksomheter.

Sektorprinsippet legges til grunn som hovedprinsipp. I enkelte tilfeller kan det være aktuelt å bryte dette, for eksempel innenfor IKT, tilsyn, godkjenningsordninger og internasjonalisering, dersom det vurderes som hensiktsmessig for formålet. Det skal derfor være en god kobling mellom hovedprosjektet og delprosjektene, og vurderingene skal gjøres med utgangspunkt i de samme kriteriene.

Det er et mål å hente ut gevinster gjennom mer effektiv styring, kostnadseffektivitet, bedre tjenester og digitale løsninger. Organiseringen må være smidig og robust med tanke på å møte krav til kvalitet i oppgaveløsningen og forventninger om effektivisering.

Oppsummert legges følgende kriterier til grunn for vurderingene av hvordan sektoren skal organiseres:

- Bedre måloppnåelse i sektoren: økt kvalitet i høyere utdanning og forskning
 - Behov i sektoren
 - Regjeringen/departementets behov
- Effektiv forvaltning/oppgaveløsning
 - Effektivisering – bedre ressursutnyttelse
 - Samordning og standardisering, unngå dublering av oppgaver
 - Økt omstillingsevne
 - Bedre og mer effektiv styring av virksomhetene
- Lokalisering av flere oppgaver og tjenester utenfor Oslo enn i dag

3. DELPROSJEKTETS INNHOLD OG OPPGAVER

3.1. Delprosjektets innhold

Prosjektet omfatter følgende virksomheter og oppgaver:

- FSAT/CRISTin
- NOKUT
- BIBSYS
- UNINETT
- Norgesuniversitetet

- NSD – Norsk senter for forskningsdata
- PKU – Program for kunstnerisk utviklingsarbeid
- UHR – Universitets- og høyskolerådet
- SIU
- Nasjonalt senter for realfagsrekruttering
- Oppgaver i departementet

3.2. Delprosjektets oppgaver

I det overordnede prosjektmandatet heter det at delprosjektet skal

- Belyse og utrede relevante alternativer knyttet til den aktuelle problemstilling
- Innhente tilstrekkelig og relevant informasjon om de ulike problemstillingene
- Involvere relevante aktører i tilstrekkelig grad og på hensiktsmessig tidspunkt
- Vurdere gjennomførbarhet, konsekvenser og gevinstpotensial for de ulike alternativene
- Forelegge beslutninger for ledermøtet og PL og sørge for tilfredsstillende fremdrift

Delprosjektet skal inkludere en bred vurdering av organisering av forvaltningsoppgaver og fellestjenester/fellesressurser i universitets- og høyskolesektoren og fagskolesektoren. Delprosjektet skal analysere oppgaver som ligger i ulike virksomheter og i departementet, og vurdere ulike alternative innretninger for disse oppgavene ut fra kriteriene angitt under pkt. 2.2.

Det legges til grunn at prosjektet skal utrede alternative modeller. Som et utgangspunkt for arbeidet med mulige modeller legger mandatet følgende generelle føringer til grunn:

- en modell som vurderer om det er grunnlag for ett sentralt organ som utfører alle forvaltnings- og tjenesteoppgaver for høyere utdanning
- en modell som tar utgangspunkt i samordning av forvaltningsoppgavene og tjenesteoppgavene i færre virksomheter enn i dag
- eventuelt andre alternative modeller
- dagens organisering

Det legges opp til en involverende arbeidsform der berørte institusjoner, brukerorganisasjoner og andre interessenter får anledning til å spille inn i prosessen. Det er flere oppgaver som har sterke likhetstrekk eller grenseflater i de ulike sektorene under Kunnskapsdepartementet. At vurderingene til hhv. barnehage/grunnopplæring /kompetansepolitikk og universitets- og høyskolesektoren/fagskolene organiseres i to delprosjekter, skal ikke være til hinder for at det vurderes tverrgående organisering av disse oppgavene hvor det er grunnlag for det. Dette vil inkludere å identifisere hvilke oppgaver som kan være aktuelle for tverrgående løsninger og hvordan disse best kan organiseres.

Når det gjelder løsningene for fagskoleområdet skal disse følges opp i et samarbeid mellom delprosjekt 1 og delprosjekt 2 slik at behov på fagskoleområdet fanges opp innenfor de ulike modellene for organisering av kunnskapssektoren.

Det er en rekke pågående prosesser i sektoren. Prosjektet og øvrige prosesser må samkjøres på en måte som gjør at det samlet bidrar til å best oppfylle vurderingskriteriene for arbeidet. Delprosjektet må særlig ses i sammenheng med:

- Oppfølging av Meld St. nr. 18 (2014-2015) Konsentrasjon for kvalitet
- Oppfølging av arbeidsgruppe som har fått i oppgave å utarbeide forslag til en helhetlig IKT-strategi på universitets- og høyskoleområdet. Arbeidsgruppens rapport vil foreligge høsten 2016.

- Varslet Stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning – våren 2017.
- Varslet Stortingsmelding om fagskolene – høsten 2016.

4. ORGANISERING OG ANSVAR

Det legges til grunn tilsvarende styrings- og beslutningsstruktur som beskrevet i det overordnede prosjektmandatet for organiseringsprosjektet. Dette inkluderer følgende hovedpunkter:

- Departementsråden er prosjekteier
- Kunnskapsdepartementets ledergruppe utgjør prosjektets styringsgruppe
- Prosjektleder og prosjektgruppen har ansvaret for gjennomføres i samsvar med mandatet.
- Den utvidede prosjektgruppen/kontaktpersonene i avdelingene skal holdes løpende orientert om framdriften i arbeidet og bidra til god forankring i avdelingene.

Avdelingen som i sterkest grad involveres i delprosjektet er universitets- og høyskoleavdelingen. En rekke andre avdelinger har likevel sterk interesse i arbeidet, og barnehageavdelingen, opplæringsavdelingen og avdeling for analyse, internasjonalisering og kompetansepolitikk og forskningsavdelingen involveres etter behov.

Virksomhetene som berøres skal involveres bredt i arbeidet, og sektorenes arenaer og nettverk skal inviteres til å gi innspill og kommentarer. Involveringen skal skje i samråd/samarbeid med de etatsstyringsansvarlige avdelingene. Brukerne av virksomhetene skal også involveres på hensiktsmessig måte.

Kunnskapsdepartementet må trekke inn andre relevante interessenter og myndigheter der det er behov bla. for å vurdere konsekvenser av modellvalg.

I samarbeid med Kommunikasjonsenheten vil det utarbeides en kommunikasjons- og informasjonsplan for gjennomføring av delprosjektet.

Det vil også utarbeides en fremdriftsplan for delprosjektet med aktiviteter, milepæler og oversikt over dokumenter som skal ferdigstilles.

5. TIDSPLAN

Følgende overordnede tidsplan er lagt til grunn:

Planlegging og informasjonsinnhenting:

- Oppstartsseminar 30.8
- Utsendelse delprosjektmandat
- Invitasjon til innspill behov, utfordringer, muligheter; frist medio oktober
- Involvering gjennom innspill og dialog

Utvikle modeller:

- Utsendelse av materiale til samling, medio november
- Samling, analyse og utredning, presentasjon mulige løsninger, ultimo november

Vurdere modeller:

- Invitasjon til innspill om alternative modeller og løsninger, frist medio desember
- Utsendelse av bearbeidet materiale alternative modeller og løsninger, medio januar
- Samling diskusjon om alternative modeller og løsninger, ultimo januar
- Videre vurdering og oppfølging våren 2017